

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. M**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2014, č. j. KUOK 26111/2014, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 21. 5. 2015, č. j. 72 A 26/2014 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Uničov (dále „orgán I. stupně“) ze dne 23. 10. 2013, č. j. PO/404/102/13/MMu, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f), bod 2 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), čehož se měl dopustit tím, že dne 9. 9. 2013 v 10:34 hodin v obci Paseka, aut. zastávka u domu č. 149 (souřadnice GPS délka 017° 13′ 14.669″ E šířka 49° 48′ 02.454 ″ N) ve směru jízdy na obec Rýmařov, řídil motorové vozidlo Škoda Octavia, reg. zn. vozidla X, přičemž v měřeném úseku, kde byla nejvyšší dovolená rychlost jízdy 50 km/h, mu byla naměřena rychlost 90 km/h (po odečtení možné odchylky měřicího zařízení). Za uvedený přestupek mu byla uložena

pokuta ve výši 6.000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč. Žalovaný rozhodnutím č. j. KUOK 26111/2014 ze dne 18. 3. 2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce jako opožděné. Uvedl, že dne 25. 10. 2013 byl učiněn pokus o doručení rozhodnutí orgánu I. stupně zmocněnci žalobce, bylo mu vhozeno do schránky poučení pro adresáta a téhož dne byla písemnost připravena na poště k vyzvednutí. Zmocněnec byl vyzván, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl. Poté byla písemnost vrácena odesílateli. Písemnost byla tedy v souladu s § 24 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), doručena fikcí dne 4. 11. 2013. Odvolání podal žalobce prostřednictvím svého zmocněnce až dne 27. 12. 2013.

[2] Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“). Namítal, že prvostupňové rozhodnutí mu nebylo řádně doručeno. Dne 29. 10. 2013 se zmocněnec žalobce dostavil na poštu a požádal o předání všech zásilek, které mu mají být doručeny, resp. jsou zde uloženy. Pracovnice pošty zmocněnci žalobce předala veškeré doporučené zásilky, avšak opomněla předat právě tu jedinou zásilku, ve které bylo prvostupňové rozhodnutí. Tato skutečnost nemůže jít žalobci k tíži, jelikož zmocněnec žalobce nikdy žádnou zásilku neodmítl převzít. Zmocněnec žalobce přebírá všechny své písemnosti, k prokázání tohoto tvrzení navrhl důkaz výpisem doručených písemností v období od 25. 10. 2013 do 4. 11. 2013, výpisem doručených písemností v období 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 a svědeckou výpovědí dcery zmocněnce žalobce, která s ním dne 29. 10. 2013 navštívila příslušnou pobočku České pošty.

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 21. 5. 2015, č. j. 72 A 26/2014 – 24 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu prokazuje správní orgán tím, že založí do spisu vrácenou obálku s nevyzvednutou písemností, včetně předtištěné doručenky, na níž je zaznamenáno a stvrzeno podpisem doručovatele, že byla tato zásilka určitého data uložena a že bylo v místě doručování zanecháno oznámení o tomto uložení a poučení o následcích nevyzvednutí zásilky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009 – 67). Obálka s řádně vyplněnými položkami je připojena k č. l. 21 správního spisu orgánu I. stupně. Žalobce postup, který doručovatelka popsala na úřední obálce, věrohodným tvrzením nevyvrátil a krajský soud neshledal důvod pro další dokazování navrhované žalobcem. Všechny zákonné podmínky doručení fikcí byly splněny a – jak tvrdí sám žalobce – zmocněnec přebíral všechny ostatní písemnosti a ve schránce mu byly zanechány výzvy s poučením.

[4] Krajský soud přihlédl i k tomu, že ve věcech přestupků, kdy zástupcem žalobců je advokát Mgr. Jaroslav Topol, zmocněnec Ing. M. J., resp. další zmocněnci, a zástupcem žalobců je vždy jmenovaný advokát, dochází k obdobným procesním strategiím obsahujícím zneužití práva, obstrukce, účelové jednání, obcházení zákonů ap. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 3. 7. 2014, č. j. 9 As 162/2014 – 31, jde o procesní strategii, která je předem připravená a jíž je advokát zastupující žalobce i zmocněnec žalobce ve správním řízení dobře znám správním úřadům i soudům v rámci celé ČR.

II.

Kasační stížnost

[5] Žalobce / stěžovatel / napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností. Uvádí, že podstatou problému je v posuzovaném případě otázka, zda bylo jeho zmocněnci rozhodnutí orgánu I. stupně doručené fikcí ke dni 4. 11. 2013 či nikoliv. Zastává názor, že k doručení fikcí dne 4. 11. 2013 nemohlo dojít, neboť zmocněnec stěžovatele žádnou svou povinnost ve vztahu k doručování písemnosti neporušil a poskytl při doručování veškerou součinnost, k nedoručení písemnosti došlo toliko v důsledku pochybení držitele poštovní licence, jehož prostřednictvím bylo rozhodnutí doručováno. Zmocněnec stěžovatele se totiž v úložní době písemnosti dostavil dne 29. 10. 2013 na pobočku České pošty, kde požádal o vydání všech písemností.

[6] Situace, kdy mu jako jediná nebyla vydána právě jedna konkrétní písemnost, může mít pouze jednu ze tří následujících příčin:

a) Žalobce by požádal jen o vydání konkrétních (jiných) písemností
b) Žalobce požádal, aby mu byly vydány veškeré písemnosti, vyjma jedné konkrétní
c) Pochybila pošta

[7] Možnost a) měla být vyvrácena svědectvím dcery zmocněnce stěžovatele, která byla svědkem toho, když požádal o vydání všech uložených písemností. Zároveň je taková možnost vysoce nepravděpodobná, což by vyplynulo též z důkazu seznamem doručených písemností zmocněnci stěžovatele za rok 2013, který by prokázal, že v roce 2013 převzal tisíce písemností, kdy vždy minimálně jedenkrát týdně navštívil pobočku pošty a vždy převzal veškeré uložené písemnosti. Je krajně nepravděpodobné, že při návštěvě pošty dne 29. 10. 2013 by postupoval jinak. Pokud by zástupce stěžovatele na poště požádal o vydání všech písemností, vyjma písemnosti obsahující rozhodnutí ve věci žalobce, pak by zaměstnanec pošty na obálce vyznačil, že adresát odmítl poskytnout součinnost při doručení; tato možnost však na obálce vyznačena nebyla, což jednoznačně vylučuje možnost b). Jako jediná reálná se tedy jeví možnost c). Stěžovatel nevnímá jako fér, že žalovaný i krajský soud odmítá uznat, že k takové chybě mohlo dojít, byť se jeví jako jediná pravděpodobná.

[8] Krajský soud v napadeném rozsudku zkonstatoval, že podmínkou pro doručení fikcí je ponechání oznámení o uložení zásilky na vhodném místě (stěžovateli není známo, že by takto bylo ponecháno, avšak i přesto se dostavil na poštu, neboť tak pravidelně činí) a uložení po dobu deseti dnů. Takový závěr je absurdní, neboť ve své podstatě tvrdí, že pošta nemusí adresátu písemnost, ani k jeho žádosti, vydat, přičemž k úspěšnému doručení postačí, že je písemnost na poště uložena.

[9] Krajský soud odmítl provést dokazování navržené žalobcem s odůvodněním, že ve věcech přestupků, kdy zástupcem žalobců je Ing. M. J. a advokát Mgr. Jaroslav Topol, dochází ke zneužití práva, obstrukcím, účelovému jednání, atp. Stěžovatel má za to, že nelze odůvodnit neprovedení důkazů prostým odkazem na osoby jeho zástupců, neboť mu nesmí být upíráno právo jen proto, že jej ve správním řízení zastupuje Ing. M. J. a před soudem Mgr. Jaroslav Topol. Rovněž tak poukaz soudu na „obstrukce a zneužití práva“ je nepřípadný, neboť není zřejmé, jak konkrétně měl stěžovatel nebo někdo z jeho zástupců v projednávané věci právo zneužít.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[12] Předmětem sporu je otázka, zda bylo stěžovateli rozhodnutí orgánu I. stupně doručeno v souladu se zákonem fikcí dne 4. 11. 2013, či nikoliv. Na jejím zodpovězení závisí posouzení důvodnosti kasační stížnosti i správní žaloby. Nejvyšší správní soud má za to, že k účinnému doručení fikcí v případě stěžovatele došlo.

[13] Podle § 23 odst. 2 správního řádu platí, že *nebyla-li v případě doručování podle § 21 zastižena žádná osoba, které by bylo možno písemnost doručit, a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 21, písemnost se uloží*. Podle odst. 4 téhož ustanovení se *adresát vyzve vložením oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil*. Doručení fikcí upravuje správní řád v ustanovení § 24 odst. 1, podle něhož *jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty*.

[14] Jak uvedl již krajský soud, *doručení fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu prokazuje správní orgán tím, že založí do spisu vrácenou obálku s nevyzvednutou písemností, včetně předtištěné doručenky, na níž je zaznamenáno a stvrzeno podpisem doručovatele, že byla tato zásilka určitého data uložena a že bylo v místě doručování zanecháno oznámení o tomto uložení a poučení o následcích nevyzvednutí zásilky* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009 – 67, nebo ze dne 13. 6. 2013, č. j. 9 As 159/2012 – 28). Pokud si adresát zásilku úmyslně nebo z nedbalosti nevyzvedl, ač tak učinit mohl, nemůže se následně dovolávat své nečinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 2/2010 – 80). Doručení správního rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu nastává marným uplynutím desetidenní lhůty; pozdější faktické převzetí rozhodnutí nemá na právní účinky doručení již žádný vliv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2008, č. j. 5 As 44/2007 – 93).

[15] Účinky fikce doručení je možné z iniciativy adresáta v některých případech zvrátit, a to postupem dle § 24 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 41 správního řádu, podle kterých může adresát požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy

byla písemnost doručena. Přechází však na něj důkazní břemeno ohledně prokázání skutečnosti, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, č. j. 2 As 35/2011 – 54).

[16] Ze správního spisu vyplývá, že zmocněnci stěžovatele bylo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb rozhodnutí orgánu I. stupně doručováno dne 25. 10. 2013. Zmocněnec stěžovatele nebyl zastižen a současně byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo mu zanecháno poučení. Téhož dne byla zásilka připravena k vyzvednutí na poště, a to po dobu deseti dnů až do 4. 11. 2013, kdy byla zásilka vrácena odesílateli.

[17] Dle vyjádření stěžovatele zmocněnec Ing. M. J. přebírá na zvolené doručovací adrese v obdobných věcech tisíce písemností ročně. Nejméně jedenkrát týdně navštíví pobočku pošty, kde požádá o vydání všech jemu určených písemností. Stejně učinil i dne 29. 10. 2013, kdy opět požádal o vydání všech písemností a tyto mu též byly předány kromě jediné, jejímž obsahem bylo rozhodnutí orgánu I. stupně. K prokázání těchto skutečností přednesl důkazní návrhy. Tato tvrzení stěžovatele nebyla v řízení před krajským soudem prokázána ani zpochybněna, neboť na účinnost doručení fikcí nemají v posuzovaném případě zásadní vliv.

[18] Je-li adresát příjemcem velkého počtu písemností, doručovaných mu prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a zpravidla se v době doručování na doručovací adrese nezdržuje a písemnosti přebírá na základě výzvy k vyzvednutí zásilky na poště, měl by si zásadně uspořádat svůj postup při převzetí zásilek tak, aby se mohl seznámit se všemi zásilkami jemu doručovanými (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2012 – 55) a dbát určité míry obezřetnosti. V opačném případě se adresát úředních písemností vystavuje následku v podobě doručení fikcí dle § 24 odst. 1 správního řádu. Fikce doručení dle dikce zákona nastane v případě, že si adresát zásilku ve stanovené lhůtě nevyzvedne, pro její uplatnění není třeba, aby převzetí aktivně odmítl. Lze oprávněně pochybovat o tom, zda potřebnou míru obezřetnosti naplňuje popisované jednání zmocněnce stěžovatele, který přebírá zásilky tím způsobem, že požádá o všechny zásilky aktuálně uložené, aniž by se zajímal o to, které zásilky mu jsou skutečně vydány. Pokud by k přebírání pošty přistupoval alespoň s minimální pečlivostí, zjistil by podle obsahu výzvy zanechané v domovní schránce, zda mu některá ze zásilek vydána nebyla. Stěžovatel se snaží navodit dojem, že pošta odmítla jeho zmocněnci vydat zásilku s rozhodnutím orgánu I. stupně. Ze shromážděných podkladů (ani z vyjádření stěžovatele) ovšem nevyplývá, že by o její vydání zmocněnec na pobočce pošty vůbec jmenovitě požádal nebo jiným způsobem reklamoval její nevydání. Je přitom věcí každého zorganizovat si své poměry tak, aby měl přehled o tom, které zásilky jsou mu doručovány. Organizační nároky budou jistě vyšší v případě osob v obdobném postavení jako zmocněnec stěžovatele, který přebírá tisíce písemností ročně v souvislosti s poskytováním služeb osobám obviněným z dopravních přestupků. Otázka volby osoby zmocněnce je však záležitostí svobodného rozhodnutí stěžovatele.

[19] Námitkám nezákonnosti napadeného rozhodnutí nelze přisvědčit ani v případě, že by se soud ztotožnil s tvrzením, že k nevydání rozhodnutí orgánu I. stupně zmocněnci stěžovatele došlo výhradně v důsledku pochybení provozovatele poštovních služeb. O

tom, že uvedené rozhodnutí bylo doručeno fikcí ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu, se zmocněnec stěžovatele dozvěděl nejpozději dne 23. 12. 2013 při nahlížení do spisu (viz správní spis, č. l. 32). Prostředkem, kterým je možné v odůvodněných případech účinky fikce doručení zvrátit, je (jak je uvedeno výše) žádost o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena dle § 24 odst. 2 správního řádu ve spojení s § 41 správního řádu. Stěžovatel tohoto institutu nevyužil a žádost nepodal, místo toho napadl prvostupňové rozhodnutí opožděným odvoláním.

[20] Krajský soud se tudíž nedopustil pochybení při posouzení stěžejní otázky fikce doručení rozhodnutí orgánu I. stupně. Nepřesné je tvrzení stěžovatele, že soud odmítl provést navržené důkazy s odůvodněním, že ve věcech přestupků, kdy zástupcem žalobců je Ing. M. J. a advokát Mgr. Jaroslav Topol, dochází ke zneužití práva, obstrukcím, účelovému jednání, atp. Krajský soud neprovedl další dokazování navrhované stěžovatelem, jelikož měl skutkový stav pro účely posouzení uvedené otázky za dostatečně zjištěný (srov. bod 15 napadeného rozsudku). Odkaz krajského soudu na obstrukce a zneužívání práva ze strany advokáta Mgr. Topola a zmocněnce Ing. J. nicméně Nejvyšší správní soud pokládá za nepřípadný. Krajský soud totiž vůbec nevysvětlil, jaké jednání jmenovaných osob v této konkrétní věci považuje za obstrukce nebo zneužití práva. Ani tato dílčí vada však nemá vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

IV.
Závěr a náklady řízení

[21] Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví - li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2016

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu